

Overdenking over Johannes 11: 1-54

*Jezus' levenswoord bij Lazarus' dood:
'Ik ben de opstanding en het leven!'*

*Stap voor stap / dichterbij Jezus
op weg naar Pasen
bij het NBG-leesrooster
voor de Veertigdagentijd 2026*

1^e lied: Psalm 73 (OB)

- 12 'k Zal dan gedurig bij U zijn, / in al mijn noden, angst en pijn,
U al mijn liefde waardig schatten, / wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door uw raad, / o God, mijn heil, mijn toeverlaat;
en mij, hiertoe door U bereid, / opnemen in uw heerlijkheid.
- 13 Wie heb ik nevens U omhoog? / Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
op aarde nevens U toch lusten? / Niets is er, waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit in bitt're smart / of bange nood mijn vlees en hart,
zo zult Gij zijn voor mijn gemoed / mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.

Bijbel: Johannes 11: 1-16, 20-46, 53-54 (NBV21) - *Lazarus' dood en opstanding*

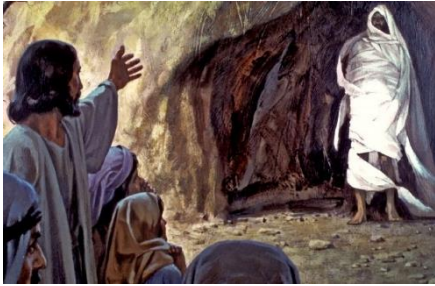
¹⁻¹⁶ Lazarus uit Betanië was ziek. Daarom stuurden zijn zussen Maria en Marta iemand naar Jezus met de boodschap: 'Heer, uw vriend is ziek.' Jezus zei: 'Deze ziekte loopt niet uit op de dood, maar op de eer van God, zodat de Zoon van God geëerd zal worden.' Jezus hield veel van Marta, Marta en Lazarus. Toch bleef Hij daar nog twee dagen. Daarna zei Hij tegen zijn leerlingen: 'Lazarus is gestorven en om jullie ben Ik blij dat Ik er niet bij was: **nu kunnen jullie tot geloof komen.** Laten we naar hem toe gaan.' (...) Toen Jezus aankwam, hoorde Hij dat Lazarus al vier dagen in het graf lag. Er waren veel Joden naar Marta en Maria gekomen om hen te troosten (...)

²⁰ **Marta** hoorde dat Jezus onderweg was en ging Hem tegemoet. ²¹ Ze zei tegen Jezus: 'Als U hier was geweest, Heer, zou mijn broer niet gestorven zijn.' ²² Maar zelfs nu weet ik dat God U alles zal geven wat U vraagt.' ²³ Jezus zei: 'Je broer zal uit de dood opstaan.' ²⁴ 'Ja,' zei Marta, 'ik weet dat hij bij de opstanding op de laatste dag zal opstaan.' ²⁵ Maar Jezus zei: 'Ik ben de opstanding en het leven. Wie in Mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, ²⁶ en ieder die leeft en in Mij gelooft zal nooit sterven. Geloof je dat?' ²⁷ 'Ja Heer,' zei ze, 'ik geloof dat U de messias bent, de Zoon van God.'

²⁸ Hierna ging ze naar haar zus Maria en zei: 'De meester vraagt naar je.' ²⁹⁻³⁰ Zodra Maria dit hoorde ging ze naar Jezus toe, op de plek waar Marta Hem tegemoet was gekomen. ³¹ De Joden die bij haar waren om haar te troosten, liepen achter haar aan, want ze dachten dat ze naar het graf ging om daar te weklagen.

³² Zodra **Maria** op de plek kwam waar Jezus was, viel ze aan zijn voeten neer. Ze zei: 'Als U hier was geweest, Heer, zou mijn broer niet gestorven zijn!' ³³ Jezus zag hoe zij en de Joden bij haar weeklaagden, en Hij ergerde zich. Diep bewogen ³⁴ vroeg Hij: 'Waar hebben jullie hem neergelegd?' Ze zeiden: 'Kom maar kijken, Heer.' ³⁵ **Jezus begon te huilen,** ³⁶ en de Joden zeiden: 'Wat heeft Hij veel van hem gehouden!' (...)

³⁸⁻³⁹ Jezus liep naar het graf met een steen voor de opening en zei: ‘Haal de steen weg.’ Marta, de zus van de dode, zei: ‘Maar Heer, de stank! Hij ligt er al vier dagen!’
⁴⁰ Jezus zei: ‘Ik heb je toch gezegd dat je Gods grootheid zult zien als je **gelooft?**’
⁴¹ Toen haalden ze de steen weg. Daarop keek Hij omhoog en zei: ‘Vader, Ik dank U dat U Mij hebt verhoord. ⁴² U verhoort Mij altijd, maar Ik zeg dit ter wille van al deze mensen hier, **opdat ze zullen geloven dat U Mij gezonden hebt.**’ ⁴³ Daarna riep Jezus luid: ‘Lazarus, kom eruit!’ ⁴⁴ De dode kwam tevoorschijn, met de doeken om zijn handen, voeten en gezicht. Jezus zei: ‘Maak de doeken los en laat hem gaan.’
⁴⁵ **Veel Joden** die (...) gezien hadden wat Jezus deed, **kwamen tot geloof in Hem.** ⁴⁶ Maar enkelen gingen naar de farizeeën om hun te vertellen wat Jezus had gedaan (...) ⁵³ Vanaf die dag overlegden die hoe ze Hem zouden doden. ⁵⁴ Jezus trad onder de Joden niet meer in het openbaar op (...).

Overdenking: *Jezus' levenswoord bij Lazarus' dood: 'Ik ben de opstanding en het leven!'*

Wat een indrukwekkend verhaal! Jezus doet vlakbij Jeruzalem een van zijn grootste wonderen: Hij maakt zijn vriend Lazarus, die na een kort ziekbed gestorven was, weer levend! Eerder deed Hij dat in het noordelijke Galilea bij twee onbekenden: de zoon van de weduwe uit Naïn en het dochttertje van Jaïrus. (Lucas 7:11-17; 8:40-56) Lazarus raakt Hem veel directer: iemand uit zijn vriendenkring en een leeftijdgenoot die te jong overlijdt. Hij weet van de ontredde die de dood teweeg brengt. Het raakt Hem ook zelf: “Jezus weende.” (Johannes 11:35, zo in eerdere Bijbelvertalingen)

Wij lezen het **ná** Christus' dood en opstanding, maar dit verhaal vindt plaats **ervóór**. Ook dan geeft het verhaal ons vandaag goud in handen en een wijds perspectief! Vooral als ook *wijzelf* met sterven geconfronteerd worden.

Lazarus, Maria en Marta waren vrienden van Jezus. Johannes zegt dat Jezus veel van hen hield (11:5). Omdat Lazarus ernstig ziek geworden is, sturen Maria en Marta iemand naar Jezus. Jezus heeft veel mensen beter gemaakt; dan zal Hij ook wel z'n vriend Lazarus kunnen helpen. Betekent zijn naam immers niet: ‘God helpt!’?

Jezus is met zijn leerlingen aan de overkant van de Jordaan. Als Hij de bode hoort, stuurt Hij die terug met een opvallend antwoord: “Deze ziekte loopt niet uit op de dood, maar op Gods eer” (11:4). Twee dagen later zegt Jezus tegen zijn leerlingen: “Lazarus is gestorven en Ik zal hem wakker maken, opdat jullie tot geloof komen.” (11: 11-15)

Vier dagen na Lazarus' begrafenis komt Jezus aan in Bethanië. Te laat! Waarom? Die vraag klinkt ook bij Marta en later Maria: “Als U hier was geweest, Heer, was mijn broer niet gestorven.” (11:21,32; 37). Hield Jezus dan toch niet zo veel van hen? Nee, het ging Hem om twee dingen: **de eer van God** (11:4,40) én **dat** de leerlingen, zussen én wij **tot gelóóf zouden komen** om wat Hij zei en zou gaan doen. (11:15,25-27,42)
Marta verbergt haar vraag dus niet, maar haar geloof verbergt ze ook niet:

“Maar zelfs nu weet ik dat God U alles zal geven wat U vraagt”. (11:22)

Jezus reageert: ‘Je broer zal opstaan uit de dood’. Marta beaamt dat: ‘Ik weet dat hij bij de opstanding op de laatste dag zal opstaan’ (11:21-24). Zeker, dat is troost. Maar die opstanding is nog zo ver weg en het verdriet is zo groot en dichtbij. Hoe herkenbaar: je wéét van die troost later, maar dat kan botsen met je gevoelens nu.

Dan komt dat verrassende woord van Jezus: **“IK ben de opstanding en het leven.”** Geloven in de opstanding is niet **iets** in de toekomst, maar verbonden met **Iemand: met Jezus!** Opstanding en leven zijn voorhanden, hier en nu, en ook straks en elders. Jezus zegt nog meer: *“Wie in Mij gelooft, zal leven, ook wanneer hij sterft. En ieder die leeft en in Mij gelooft, zal nooit sterven.” (11:25-26)* Wat houdt die woorden in?

* **Jezus is de Opstanding. Wie in Hem gelooft, zelfs als hij gestorven is, zal leven!** Wat een geweldige belofte voor de doden allereerst! Voor Lazarus, maar ook voor wie vroeger of later overleden zijn: uw man of vrouw, uw kind, je ouders of wie ook maar. Wie in geloof in Hem stierven, zal Jezus op de laatste dag opwekken.

* **Jezus is ook het Leven. Wie leeft en in Jezus geloof, zal niet sterven!** Wat een geweldige belofte voor de levenden allereerst! Voor Marta en Maria, maar ook voor u en mij en alle gelovigen die nog in leven zijn. Het geloof in Jezus geeft een onvoorstelbaar perspectief: nooit kun je het leven verliezen! Zelfs niet als eens je adem stopt. In een oogwenk, een vingerknip zet God je leven voort bij Hem boven, ook al lig je doodstil. De dood wordt bij God een **deur naar het eeuwige leven**.

Jezus vraagt Marta: **“Geloof je dat?”** Ze zegt: *“Ja, Heer, ik geloof dat U de Messias bent, de Zoon van God.” (11:27)* Dat was háár belijdenis. Vast ook van **Maria**, die na haar bij Jezus kwam met dezelfde vraag, maar in haar knielen voor Jezus Hem eerde.

Als Jezus met Marta en Maria bij het graf gaat kijken, zien we hoe de dood Hem raakt. Hij **begon te huilen** (11: 35) Alles in Hem verzet zich tegen de macht van dood; ja, het ergert Hem. (11:33) Het ontroert Hem vast ook, omdat Hij aanvoelt en weet dat zijn eigen lijden en dood nu wel héél dichtbij komt.

Jezus gebiedt dan de steen weg te halen en gaat bidden voor al die omstanders: *“Vader, laat ook hen **gelooven**, dat U Mij gezonden hebt.”* Dan roept Hij Lazarus naar buiten. En het wonder gebeurt: **de dode staat op en** strompelt met doeken en al naar buiten! Ontzagwekkend! **Veel Joden komen tot geloof in Hem. (11:41-45)**

Toch valt op deze dag van leven al meer de schaduw van de dood over Jezus. Want anderen vertellen dit aan de Farizeeën, die bang zijn dat Jezus hierdoor nog populairder wordt. Met de hogepriesters overleggen ze hoe ze Hem kunnen doden.

Maar voor elk die weet van Jezus' kruisdood én opstanding, is dit een levenswoord! Het staat boven veel rouwadvertenties en op veel grafstenen; ook op die van mijn ouders. Johannes haalt verderop Marta's belijdenis aan en zegt dan: ook dit is opgeschreven, **“opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leven ontvangt door zijn naam.” (20:31)** Geloof u dat? Amen!

2e lied: Eigen lied bij Johannes 11 (melodie: Psalm 81)

- 1 Christus zoekt de eer / van zijn God en Vader.
Drukt de dood ons neer, / weet dat Hij er is;
in de duisternis / brengt Hij leven nader.
- 2 Christus zegt: “Ik ben / opstanding en leven.
Wie gelooft in Mij, / lééft, al gaat hij dood.”
Glansrijk morgenrood / zal ons dan omgeven.
- 3 Christus, Zoon van God, / naar ons toe gekomen:
bij U is ons lot / veilig en gewis,
uw verrijzenis / maakt ons eens volkomen.
- 4 Christus roept met kracht / Lazarus tevoorschijn.
Zo zal eens zijn macht / ons doen opstaan, blij;
Pasen maakt dat wij / léven voor Gods aanschijn.

Gebed

Lieve Vader in de hemel, trouwe Here Jezus Christus, goede Geest, die in ons werkt,

Wij danken U voor uw troostende levenswoord: dat U de opstanding en het leven bent. We bewonderen U, die voor ons de dood inging, maar er ook dwars doorheen brak, om te leven én om leven te geven! Ook aan ons.

Als wij ouder worden, als er verdriet is, gemis en eenzaamheid, wil dan dicht bij ons zijn. Als onze dood nadert, laat dit woord ons en onze (klein)kinderen mogen ondersteunen. Dank U dat bij U de dood niet het laatste woord heeft. Uw liefde is sterker dan de dood.

Wilt U nabij alle ouderen zijn die thuis wonen, in een zorginstelling of de dagbesteding bezoeken. Sterk hen en ons persoonlijk bij eenzaamheid, ziekte en zorg.

Wees met allen die bij ons komen voor zorg en hulp, voor een lach en een traan.

Wees met familie, mantelzorgers en zoveel mensen in de zorg: verzorgenden, helpenden, stagiaires, verpleegkundigen, artsen, psychologen, geestelijk verzorgers, enzovoort. Geef kracht en vreugde aan zovelen die werken bij de thuiszorg, wijkverpleging, in zorginstellingen en ziekenhuizen.

Wees ook met vrijwilligers, vrienden, bezoekers uit de kerken. Geef dat al die mensen mogen bijdragen aan een mooie en zinvolle levensavond van hun oudere medemensen.

Geef geduld, liefde, perspectief en kracht aan jong en oud, aan zwakken en sterken. Kom vrede brengen in een wereld waarin oorlog en geweld veel onschuldige mensen teisteren. Dat veel mensen mogen opstaan om het goede te doen.

Ontferm U over hen en ons en laat uw vrederijk komen. In Jezus' naam. Amen.

Deze overdenking sluit aan bij het NBG-leesrooster voor de Veertigdagentijd 2026, bij maandag 16 maart.